

PROJECTE

DINEM, APRENEM, GAUDIM!

Projecte de dinamització del menjador escolar

LLAR D'INFANTS
CÈSAR AUGUST

Índex

1. Justificació del Projecte.
2. Components de la programació:
 - Capacitats.
 - Objectius de Cicle.
 - Objectius didàctics.
 - Continguts:
 - Àrea de descoberta d'un mateix i dels altres.
 - Àrea de descoberta de l'entorn.
 - Àrea de comunicació i llenguatges.
3. Metodologia:
 - Les activitats.
4. Avaluació:
 - Avaluació la pròpia pràctica.
 - Avaluació del progrés dels infants.

Justificació del Projecte

3.- Anàlisi del context

Els horaris laborals de les famílies o la distància física del centre docent al domicili de l'alumne per raons estrictament laborals, sovint impossibiliten que els nens i nenes puguin fer els dinars a casa.

Aquesta realitat ha convertit el servei de menjador escolar en una necessitat social i un element que otorga un valor afegit al centre docent quan una família ha de decidir on escolaritzarà els seus fills.

No hi ha cap dubte que els hàbits alimentaris s'inicien en primer lloc en el nucli familiar i es dins d'aquest on s'han d'intentar cobrir les necessitats tant nutricionals com educatives dels infants, però a partir del moment en que els infants comencen a realitzar àpats a la Llar d'Infants, aquest nou espai de menjador col·lectiu comença a jugar un paper molt important en l'adquisició d'hàbits i comportaments alimentaris.

Per tant, al nostre entendre, el menjador escolar és alguna cosa més que un espai on els nens i les nenes satisfan les seves necessitats alimentàries, ja que els usuaris i usuàries d'aquest servei, els nostres alumnes, es troben en una etapa vital on s'ha de garantir una dieta equilibrada i adequada que n'afavoreixi el creixement, on l'assoliment d'hàbits i actituds és fonamental per al seu desenvolupament personal i on a poc a poc s'han d'anar assolint els valors de companyerisme, respecte i tolerància.

És per aquesta raó hem implantat una manera de fer en el menjador del grup dels infants d'entre 2 i 3 anys.

Degut a les característiques d'aquests infants, es tractava de donar molta importància a l'estona del dinar però a la vegada donant també molta importància als moments previs de parar i desparar taula on els protagonistes absoluts són els mateixos infants.

De fet, tot l'equip educatiu del nostre centre coincidim en considerar l'estona del migdia des d'una doble vessant: per una banda es tracta d'un espai educatiu que mereix un tractament específic, i per l'altra, l'entenem també com una activitat destinada a la satisfacció d'una necessitat vital, un moment de comunicació, d'autonomia i, com no, de plaer.

Components de la programació

3.- Anàlisi del context

3.1 Marc legal

Capacitats

En aquest Projecte es contribueix a l'assoliment de les capacitats següents:

- Progressar en el coneixement i domini del seu cos, en el moviment i la coordinació, tot adonant-se de les seves possibilitats.
- Assolir progressivament seguretat afectiva i emocional i anar-se formant una imatge positiva de si mateixos i de les altres persones.
- Adquirir progressivament hàbits bàsics d'autonomia en accions quotidianes, per actuar amb seguretat i eficàcia.
- Pensar, crear, elaborar explicacions i iniciar-se en les habilitats matemàtiques bàsiques.
- Progressar en la comunicació i expressió ajustada als diferents contextos i situacions de comunicació habituals.
- Observar i explorar l'entorn immediat, natural i físic, amb una actitud de curiositat i respecte i participar, gradualment, en activitats socials i culturals.
- Mostrar iniciativa per afrontar situacions de la vida quotidiana.
- Conviure en la diversitat, avançant en la relació amb les altres persones i iniciant-se en la resolució pacífica de conflictes.
- Comportar-se d'acord amb unes pautes de convivència que els portin cap a una autonomia personal, cap a la col·laboració amb el grup i cap a la integració social.

Components de la programació

3.- Anàlisi del context

3.1 Marc legal

Objectius de cicle

Es tenen en compte els següents objectius de cicle:

- Identificar-se com a persona, assolir el grau de seguretat afectiva i emocional corresponent al seu moment maduratiu, i esforçar-se per manifestar i expressar les pròpies emocions i sentiments.
- Establir relacions afectives positives, comprenent i apreciant progressivament el seu entorn immediat, iniciant-se en l'adquisició de comportaments socials que facilitin la integració en el grup.
- Participar amb iniciativa i constància en les activitats quotidianes d'alimentació, repòs i higiene personal, iniciant-se en la pròpia autonomia i orientant-se en les seqüències temporals quotidianes i en els espais que li són habituals.
- Comprendre el llenguatge adult i dels altres infants, comunicar-se i expressar-se a través de la paraula, amb una progressiva millora del llenguatge oral.
- Dominar progressivament el cos i l'adquisició de noves habilitats motrius, augmentant l'autonomia en els desplaçaments, en l'ús dels objectes i l'orientació en l'espai quotidià.
- Actuar sobre la realitat immediata, descobrir-ne l'organització a partir de les pròpies vivències i establir relacions entre objectes segons les seves característiques perceptives.
- Iniciar-se en la descoberta i l'ús del llenguatge corporal, verbal, matemàtic i musical.

Components de la programació

3.- Anàlisi del context

3.1 Marc legal

Objectius d'aprenentatge

Amb el Projecte dinem, aprenem, gaudim pretenem aconseguir uns objectius molt clars:

- Manifestar les pròpies necessitats (gana i set).
- Demostrar tenir assolit un ritme establert d'alimentació diari.
- Utilitzar cada vegada millor els estris de menjar demostrant iniciativa en menjar de manera autònoma.
- Esforçar-se per prendre la iniciativa davant les pròpies necessitats o per demanar ajuda a l'adult.
- Mantenir l'equilibri corporal quan va a buscar el primer plat, el segon i les postres.
- Mantenir l'espera durant cert temps mentre l'educadora atén als altres nens i nenes.
- Anomenar de manera correcta els diferents àpats que s'ofereixen al menjador escolar.
- Esforçar-se per comunicar-se oralment de manera entenedora.
- Cantar i tenir memoritzat un repertori de cançons relacionades amb el dinar.
- Experimentar la noció de quantitat prenent com a referència -se els diferents àpats que s'ofereixen a la Llar.
- Realitzar agrupaments segons les següents qualitats: nets/bruts, pla/fons.

Components de la programació

3.- Anàlisi del context

3.1 Marc legal

- Mantenir una actitud de recerca i descobriment per tal de resoldre dificultats superables en el moment de parar i desparar taula.

Continguts

Àrea de descoberta d'un mateix i dels altres

- Domini progressiu de les possibilitats expressives, perceptives i motores del propi cos i utilització dels recursos personals de què disposa en la vida quotidiana.
- Descobriment i identificació de les pròpies necessitats fisiològiques (gana, set, son, etc.), mostrant un control progressiu d'aquestes.
- Manifestació i expressió de les pròpies emocions i sentiments, utilitzant el llenguatge com a mitjà d'expressió i comunicació.
- Progrés en l'adquisició d'hàbits relacionats amb el benestar corporal i la seguretat personal, la higiene i la salut, així com en l'inici d'hàbits d'ordre, constància i organització en les activitats en què participa.
- Progrés en el domini de la coordinació i el control dinàmic del cos, augmentant la seva autonomia en els desplaçaments, en l'ús dels objectes i en l'orientació en l'espai quotidià.
- Participació amb iniciativa i constància en les activitats quotidianes d'alimentació, repòs i higiene personal, iniciant-se en la pròpia autonomia i orientant-se en les seqüències temporals quotidianes i en els espais que li són habituals.
- Domini progressiu del control i de la coordinació oculomanejadora, així com de les habilitats manipulatives necessàries durant l'estona del dinar.

Components de la programació

3.- Anàlisi del context

3.1 Marc legal

Àrea de descoberta de l'entorn

- Comprensió i apreciació progressiva de l'entorn immediat, iniciant-se en el coneixement i l'adquisició de comportaments socials que facilitin la integració en els diferents grups socials en què participa.
- Orientació amb autonomia en els espais habituals i quotidians i iniciació en l'ús de termes relatius a l'espai (aquí, allà, dins, fora, amunt, avall).
- Orientació en les seqüències temporals en què s'organitza la vida diària i iniciació en l'ús de termes relatius a l'organització del temps (ara, després).
- Iniciació en la diferenciació d'algunes qualitats sensorials i inici de les primeres classificacions, ordenacions i correspondències en funció de les característiques i els atributs (brut/net, gran/petit, pla/fons, etc.)
- Reconeixement de seqüències espacials, temporals i lògiques i iniciació en l'ús de les primeres nocions quantitatives en situacions quotidianes (correspondència un a un a l'hora de parar taula).

Àrea de comunicació i llenguatges

- Iniciació en la descoberta i l'ús del llenguatge corporal, verbal, musical i plàstic.
- Comprensió de les intencions i dels missatges que li adrecen les persones adultes i altres infants, identificant i emprant els diferents senyals comunicatius (gest, entonació) i valorant el llenguatge oral com un mitjà de relació amb les altres persones.
- Coneixement i utilització de manera progressiva de les normes que regeixen els intercanvis, relats i converses (atenció, espera, to de veu, interès, iniciativa).

Components de la programació

3.- Anàlisi del context

3.1 Marc legal

- Expressió de necessitats, sentiments i idees mitjançant el llenguatge oral, mostrant un progressiu increment del vocabulari relatiu al propi entorn i experiència, ús de frases simples i comprensió de variacions morfològiques de gènere i nombre.
- Iniciació en l'ús de diferents formes de comunicació, esforçant-se per fer-se entendre i escoltant els altres.
- Record i relat d'experiències passades i relacionar-les amb situacions semblants o diferents.
- Reconeixement, retenció i memorització de cançons relacionades amb la temàtica del menjador i participar-hi de manera activa, seguint la tonada, reproduint el gest, etc.
- Adquisició de nou vocabulari relacionat amb el menjador.

Metodologia

En aquesta activitat pretenem que el paper de l'infant sigui molt actiu i participi, de manera el més autònoma possible, en totes les tasques relacionades amb el menjador:

- Ajudar a parar i desparar taula.
- Utilitzar cada vegada millor els estris de la taula.
- Utilitzar correctament diferents aspectes quantitatius (molt/poc, buit/ple...).
- Classificar els estris del menjador segons si estan nets o bruts, per tipus, per grandària...
- Assimilar de manera progressiva la introducció d'alguns elements nous com les estovalles, els tovallons, els gots de vidre, la forquilla pel segon plat, etc.
- Gaudir d'aquesta activitat realitzada a nivell de grup, etc.

A nivell general, a la llar assumim la importància educativa que actualment tenim en relació a l'alimentació dels nens i les nenes als que atensem i entenem el moment del menjador com un element més de l'acció educativa i que, per tant, cal programar, contemplant què es vol aconseguir, com i quan, adaptant-lo a les característiques evolutives, culturals i individuals dels nens i nenes als quals va dirigit.

Així doncs, dins la metodologia considerem diferents aspectes molt importants com són:

- La coordinació entre tots els professionals de la llar, tant pel que fa referència als objectius com pel que fa als mitjans per aconseguir-ho (la importància d'anar "tots a una").
- La necessitat d'una relació afectiva entre adults i infants; ja que si menjar és un fet social, també ho és pel seu aspecte relacional. A través de l'alimentació es pot observar la importància de la relació que

Metodologia

s'estableix entre el nen i l'educadora i el procés mutu pel qual es creen vincles afectius.

- La necessitat d'afavorir la progressiva autonomia dels infants en relació amb les diferents etapes evolutives.
- Treballar els bons hàbits relacionats amb l'alimentació: utilització dels estris per menjar, seure de forma correcta, tenir cura de la higiene personal...
- Transmetre valors de comportament a l'entorn de la taula: parlar amb un to de veu adequat, aprendre a demanar coses de manera correcta, fer un bon ús del material de cuina (gerres, gots, coberts...), tenir un comportament positiu vers els companys de taula, etc.
- Assessorar a les famílies sobre tots aquests temes relacionats amb el menjador i el menú dels infants.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

A la Llar d'infants, i degut a l'edat dels infants, sempre intentem desenvolupar totes les activitats que realitzem de la mateixa manera (rentar les mans, anar al wàter...) ja que així aquestes activitats es converteixen en rutines i aconseguim que l'infant se senti més segur si sap què s'ha de fer immediatament després.

En el cas de l'activitat del menjador també és així: en un primer moment, abans de parlar la taula, s'introdueix una petita conversa sobre el que menjaran aquell dia. És important que els infants coneguin els diferents plats del menú de l'escola.

Mentre anem conversant sobre el menú, els nens i nenes comencen l'acte de parlar taula: ajuden a buscar les tovalles i les pinces per subjectar-les a la taula. Una vegada col·locades les tovalles els infants van seient a poc a poc a la taula.

Metodologia

Nosaltres considerem que l'acte de menjar és també pels nens i nenes, igual que pels adults, un acte social, per això deixem que siguin els infants qui triïn el lloc on volen seure. Un altre fet que ajuda en gran mesura que l'estona del dinar sigui una estona on els nens i nenes es comuniquen, s'expliquen coses, etc és la disposició de la taula. El fet que es tracti d'una taula llarga fa que els infants puguin veure's tots de cara i facilita la comunicació entre tots ells.

Abans de començar l'activitat, l'educadora designarà un parell d'encarregats per començar a parar taula. Així doncs, arribats a aquest punt, els encarregats de parar taula es van aixecant i a poc a poc i seguint les orientacions de l'educadora, cadascú d'ells tria un element a repartir (culleres, plats, gotos o tovallons).

Els infants van repartint tots aquests elements que es troben preparats estratègicament (o al carro del dinar o al damunt del moble auxiliar) de manera que tots els nens i les nenes que dinen a l'escola han de tenir un plat, una cullera, un got i un tovalló.

Al llarg dels mesos que dura aquesta activitat els infants també van evolucionant i es veu molt clarament, per exemple, que si al principi els infants realitzaven un viatge al carro/moble auxiliar cada vegada que repartien una cullera, més endavant seran capaços d'agafar un grapat de culleres i anar-les repartint una a una sense necessitat de fer tants viatges.

En aquest moment, els infants a poc a poc van establint, i sense quasi adonar-se, la disposició correcta de tots els elements: el plat el situem al centre, la cullera a un costat, el tovalló a l'altre i el got al costat superior.

L'educadora, els primers dies de realitzar aquesta activitat va recordant als infants que paren taula on cal col·locar exactament cada element i a poc a poc, aquests ho comencen a fer de manera espontània.

Quan els infants ja tenen la taula parada es serveix el menjar. Aquest és un moment també molt important perquè es poden treballar les quantitats: per exemple, quan servim la sopa, l'educadora pregunta als infants si volen *molt*, *poc*, *una mica*, o si en volen *més*. I el dia que hi ha croquetes, per exemple, els demana *quantes* en volen.

Metodologia

Quan tothom té el seu plat servit els infants comencen a dinar. Un cop acaben el primer plat els infants s'aixequen i porten el seu plat i cullera bruts al seu lloc tot realitzant aquesta classificació. Un cop fet això el nen va a agafar el segon plat (que l'educadora deixa preparats mentre mengen el primer) i va a seure al seu lloc. Quan acaba el segon plat fan el mateix amb el plat brut i la cullera i van a agafar les postres.

Una vegada els infants acaben de dinar comencen a desparar la taula. Cada nen col·labora en aquesta tasca llençant el seu tovalló a la brossa i posant el got brut al carro. Més tard va a llençar el seu iogurt buit a la brossa (si aquell dia hi ha iogurt de postre) i va a guardar el seu pitet a la seva bossa.

Per finalitzar, tots els infants van a rentar-se les mans i la cara i es preparen per anar a fer la migdiada (van a fer un pipí o canviar el bolquer si encara en porten).

Durant l'estona de dinar es respecta el ritme de cada infant ja que quan un nen acaba el seu primer plat no cal que esperi que hagin acabat la resta de nens i nenes per anar a buscar el segon, va seguint el seu propi ritme.

Durant aquesta activitat treballem també l'atenció i l'equilibri, ja que els plats i gots que s'utilitzen són de vidre i cal que el nen pari compte de que no caigui i es trenqui durant el trajecte de la taula al carro del dinar.

COORDINACIÓ AMB LES FAMÍLIES

L'intercanvi d'informació sobre aspectes relacionats amb el menjador entre les famílies i la Llar d'infants ha de ser continu, de tal manera que la llar conegui què i com mengen a casa i que les famílies sàpiguin què i com mengen a la llar.

La llar fa arribar a principis de cada mes el menú mensual per tal que les famílies sàpiguin en tot moment quin serà el menú del dia.

Metodologia

DISPOSICIÓ I MOBILIARI

Un altre aspecte important a tenir en compte en relació al menjador escolar és l'estètica i la distribució dels espais i mobiliaris del lloc on els infants dinen.

Evidentment, aquest espai haurà d'acollir les condicions higièniques i sanitàries establertes a la normativa, però a més, caldrà tenir en compte la distribució del mobiliari dins de l'espai del que disposem per tal de procurar que els infants estiguin còmodes i amples en companyia dels altres infants. És convenient que l'adult estigui a prop i a la mateixa alçada, és per això que nosaltres utilitzem unes cadires baixetes que protegeixen la nostra esquena i ens permet estar a l'alçada dels infants.

Per tal que aquest moment sigui el més tranquil possible convé també que els infants dinin en un espai força conegut com és la seva pròpia aula i amb la seva educadora de referència tot i que aquesta disposi d'una educadora de suport.

A més, aquest fet ens permet que el grup de menjador no sigui tan nombrós com si ajuntéssim els dos grups, el que fa que els infants estiguin molt més calms i relaxats durant el dinar.

Els materials

Els materials que utilitzem per a dur a terme aquesta activitat són els següents:

Estovalles	Culleres de postre
Tovallons	Estris per servir el menjar

Metodologia

Plats plans

Gerra de l'aigua

Plats fondos

Carro del dinar

Gots

**Recipients per guardar els
coberts**

Pinces per subjectar les

Forquilles

tovalles

Culleres

Papereres

Avaluació

L'avaluació en aquest 1er cicle d'Educació infantil ha de consistir, d'entrada, en la revisió de la coherència de la pròpia pràctica educativa, en veure de quina manera els objectius plantejats i les estratègies desenvolupades per dur-los a terme s'ajusten a allò desitjat.

D'altra banda, cal també valorar el progrés dels infants d'acord amb allò que ens plantejem com a objectius didàctics. Això ho durem a terme mitjançant graelles d'observació.

Avaluació de la pròpia pràctica educativa

Un cop posada en marxa la distribució i organització cal que ens interroguem sobre la coherència i eficàcia de la nostra actuació. Un senzill qüestionari en donarà idea de fins a quin punt estem treballant en la direcció adequada o bé quins aspectes hem de canviar.

PROJECTE MENJADOR		DATA
Infants qui hi participen	Durada de l'activitat	Materials i estris proposats
Paper de l'adult	Actitud dels infants	Propostes de millora i aspectes a recordar

Avaluació

Avaluació del progrés dels infants

Per avaluar el progrés dels infants durant l'estona del migdia, emprem com a mètode de treball l'observació directa durant l'activitat.

A continuació proposem una pauta, no exhaustiva sinó orientativa, dels aspectes més importants a tenir en compte en l'observació de l'activitat dels infants durant el dinar. Convé saber a quin nivell es troba cada infant i, en el cas d'aparició de dificultats, convé esbrinar-ne la causa.

Ens fixarem en:

- L'infant és actiu o, al contrari, l'hem de motivar a actuar.
- Fa l'activitat per iniciativa pròpia o bé li cal, per començar, un suggeriment.
- Si concentra l'atenció en l'activitat i aquesta concentració progressa al llarg de les sessions, o bé si li costa centrar-se i perd fàcilment l'objectiu de l'acció que havia començat.
- Si posa més interès en una part que en l'altra (parar o desparar taula, estona de dinar pròpiament dita...) i en quina part és.
- Si demostra que s'ho passa bé durant el dinar.
- Si en iniciar l'acte de parar taula observa molt què fa l'altre company però no es decideix a entrar en acció o bé comença ràpidament a actuar, sense que aparentment s'ho pensi gaire.
- Si sempre li cal el suggeriment de l'educadora per anar a buscar el segon o el postre una vegada ja ha acabat o si ell s'aixeca per iniciativa pròpia demostrant que ha entès el sentit de l'activitat.
- Si recull tot el material una vegada acaba de dinar: plat, got i tovalló.

Avaluació

- Quan comença a entendre que no només se li demana de recollir, sinó que el que se li demana és que reculli els estris de la taula al lloc on li pertoca (plats plans, gots, culleres, forquilles, culleretes de postre...)
- Si s'orienta fàcilment amb les paraules de l'educadora per localitzar els objectes, o, al contrari, si sembla que no ho entén i recull sense com va ni com ve.